

Beslutningsforslag nr. B 57. Fremsat den 4. december 1987 af Sonja Mikkelsen (S), Jytte Andersen (S), Pernille Forchhammer (S), Graversen (S), Jytte Hilden (S), Qvist Jørgensen (S), Erik B. Smith (S) og Taanquist (S)

Forslag til folketingsbeslutning om lokale opsøgende sociale aktiviteter

Folketinget opfordrer regeringen til at skabe rammer for et udviklingsprogram. Formålet skal være at styrke fællesskabet i lokalsamfundet for at modvirke de negative følger af samfundsudviklingen i form af isolation, passivitet, ensomhed, generationsmodsatninger og manglende sammenhæng i de offentlige tilbud og således sætte netværket i lokalsamfundet i stand til at omfatte arbejdsløse, førtids- og folkepensionister, psykisk og fysisk handicappede, indvandrere, flygtninge og andre socialt udsatte grupper samt at øge medbestemmelsen. Udviklingsprogrammet skal indeholde følgende punkter:

1. Udviklingsprogrammet igangsættes på lokalt initiativ, idet der kan søges økonomisk støtte til igangsættelse af aktiviteter efter følgende retningslinjer:

a. Aktiviteterne skal som primære mål tage sigte på ovennævnte formål.

b. Aktiviteterne skal aktivt medvirke til at løse op for

- generationsopdelingen
- fagopdelingen
- sektoropdelingen

c. Aktiviteterne skal være egnede til at udvikle lokalsamfundet til en beslutningsdygtig enhed, der er forberedt på at påtage sig et ansvar i forbindelse med en decentralisering af kompetence fra både stat, amt og kommune ud til borgerne i nærmiljøet.

d. Ansøgning kan indgives af et samarbejdsforum med deltagelse af lokalsamfundets aktø-

rer, det vil sige foreninger, beboere, offentlige institutioner, skolen, folkeoplysningen, social- og sundhedsforvaltningen, politiet, hjemmeplejen, de praktiserende læger, erhvervslivet m.fl.

e. Der skal lægges vægt på et tværgående samarbejde, og ansøgningen skal involvere den pågældende kommune med henblik på at sikre, at projektets resultater kan få varige positive konsekvenser.

2. Der nedsættes et bevillingsudvalg, der skal vurdere projektansøgninger og påse, at programmets formål opfyldes.

Bevillingsudvalget skal desuden virke rådgivende over for ansøgere ved at begrunde afslag.

Bevillingsudvalget kan give tilladelse til, at flerårige projekter revideres undervejs i takt med indhøstede erfaringer.

Bevillingsudvalget skal én gang årligt orientere Folketinget om sin virksomhed.

Bevillingsudvalget skal desuden sikre offentligt kendskab til udviklingsprogrammet og dets resultater.

Bevillingsudvalget sammensættes, så det afspejler lokalsamfundets aktører.

3. Der kan bevilges tilskud til følgende:

a. Etablering og drift af lokalinformationscentre.

b. Ansættelse af opsøgende medarbejdere og konsulenter.

c. Aktiviteter, der tjener til opfyldelse af for-

ålfo00000987

målet, og som falder uden for fritidslovens rammer.

d. Udvikling af nye beslutningssystemer imellem de kommunale myndigheder og lokalsamfundet med henblik på decentralisering.

Bevillingen kan gøres flerårig.

4. Den involverede kommune forpligter sig til inden projektets afslutning at informere bevillingsudvalget om, hvilke permanente ændringer projektets gennemførelse vil medføre. Det er et krav til ansøgninger, at de indeholder sådanne perspektiver.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Med forslaget ønsker forslagsstillerne at skabe en økonomisk ramme for lokale udviklingsprojekter, der både baserer sig på de eksisterende offentlige tilbud og på de kræfter, der er i befolkningen i et lokalsamfund med henblik på at sætte mennesker i lokalsamfundene i stand til at bryde isolation og skabe mulighed for integration af sårbare grupper.

Udviklingsprogrammet skal give mennesker udfoldelsesmuligheder og bedre muligheder for at deltage i de beslutningsprocesser, der berører dagligdagen. Lokalsamfundet er en overskuelig enhed for fornyelse og forbedringer for den enkeltes livsbetingelser. En styrkelse af det lokale fællesskab er det bedste middel mod ensomhed og dårlig trivsel.

Samfundsudviklingen med nye familiemønstre, stressende arbejdsmiljøer, arbejdsløshed, et utal af tv-kanaler og en stadig voksende pensionistgruppe har medført mange uløste problemer. Det gælder børnepasning, unges rodløshed, misbrug af alkohol og andre rusmidler og integration af indvandrere og flygtninge.

Uden et fællesskab i et lokalsamfund isoleres de grupper, der har vanskeligt ved at klare sig helt alene, medens et aktivt miljø vil være en afgørende faktor, når f.eks. handicappede og socialt dårligt fungerende mennesker skal hjælpes i gang med en så normal tilværelse som muligt.

Aktive lokalsamfund er forudsætningen for en demokratisk udvikling baseret på decentralisering af kompetence og ansvar. Derfor er dette forslag også fra forslagsstillerens side tænkt som et første skridt til at forberede nye demokratiseringsreformer.

Forslagsstillerne lægger vægt på, at administrationen af dette udviklingsprogram opbygges så lidt bureaukratisk som overhovedet mulig.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Socialdemokratiet har stillet ændringsforslag til finansloven om optagelse af 20 mio. kr. i 1988 til dette

formål. Derefter tænkes der afsat 50 mio. kr. i 1989, 50 mio. kr. i 1990 og 20 mio. kr. i 1991.

Til punkt 1

ad a

Der henvises til forslagens tekst og de almindelige bemærkninger.

ad b

Samfundsudviklingen har medført en kløft mellem generationerne. Der er udviklet en stærk fagopdeling og specialisering, der ikke altid tilgodeser den enkelte borger. Den administrative opbygning af den offentlige sektor er slået igennem, så det virker opsplittende på f.eks. børnenes hverdag og vanskeliggør en ellers hensigtsmæssig brug af faciliteter og medarbejdere på tværs af sektorerne. Endelig medfører den skarpe adskillelse mellem den private og den offentlige sektor i lokalsamfundet ofte ingen kontakt imellem de to sektorer, selv om det i nogle sammenhænge kunne være værdifuldt.

For at fjerne de negative følger af den nævnte opdeling af samfundet lægger forslagsstillerne vægt på, at projekter, der tildeles bevilling efter dette program, tager fat på disse problemer og således virker fremmende for forståelsen mellem grupper, socialt integrerende og nedbrydende over for administrativt bestemte opdelinger.

ad c

Der henvises til forslagens tekst og de almindelige bemærkninger.

ad d

Der lægges vægt på, at en ansøgerkreds er et bredt sammensat forum, der både rummer offentlige myndigheder og borgere. Den opremsede liste i forslaget er ikke udtømmende, og det er ikke en betingelse, at alle de nævnte grupper er med i ansøgerkredsen.

Men det er afgørende, at det enkelte projekt er eg-

net til at inddrage de parter i lokalsamfundet, der ikke er med i ansøgerkredsen.

Mange steder er der et velfungerende SSP-samarbejde, der kan være initiativtager til dannelse af et ansøgningsforum.

I det omfang, der ikke på forhånd er etableret egnet ansøgningsforum, er det naturligt at det generelt er medarbejderne fra den offentlige sektor i lokalsamfundet, der påtager sig opgaven at etablere forumet.

ad e

De krav, der stilles til ansøgningen, tager sigte på dels at forhindre, at projektet slutter, uden at de indhøstede erfaringer i projektperioden giver sig varigt udslag, når bevillingen fra udviklingsprogrammet ophører, dels at sikre den helt nødvendige kommunale medvirken.

Det er tidligere set, at forsøg efter deres afslutning har efterladt et tomrum, som f.eks. de kommunale myndigheder ikke har ønsket eller haft økonomisk mulighed for at følge op.

Derfor er det vigtigt, at det enkelte projekt opbygges, så det har en mulighed for varig fortsættelse.

Et projekt vil således kunne indebære en varigt ændret offentlig organisation i lokalsamfundet og omflytning af offentligt ansat personale. Det er afgørende, at den involverede kommune tilkendegiver vilje til at drage sådanne konsekvenser. Da projekter således kan få konsekvenser for personalets arbejdsopgaver og vilkår i øvrigt, er det afgørende, at der foreligger accept fra de direkte berørte medarbejdergrupper, og at de gældende samarbejdsregler følges. Det er vigtigt, at det involverede personale føler tryk ved projektet.

Til punkt 2

Bevillingsudvalget sammensættes af repræsentanter for:

Socialministeriets forsøgsudvalg, Folkeskolens udviklingsråd, Folkeoplysningens samråd, Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Pensionistorganisationerne, Dansk Ungdoms Fællesråd, Daginstitutionernes Landsorganisation, LO, FTF, DA, Butikhandelens Fællesråd, KL/Amtsrådsforeningen, Boligselskabernes Landsforening/Lejernes LO.

Der lægges vægt på, at der i personsammensætningen bliver tale om geografisk spredning, jævn aldersfordeling og lige repræsentation af mænd og kvinder.

I tilfælde af, at en ansøgning ikke kan imødekommes, skal bevillingsudvalget give en begrundelse, der

af ansøgeren kan bruges som gode råd til en revision af projektet.

Projekter etableret med støtte fra dette udviklingsprogram vil i sin form være dynamiske, og derfor vil der opstå behov for ændringer og tilpasninger af projekterne under forløbet. Bestemmelsen om bevillingsudvalgets inddragelse i forbindelse med ændringer skal kun bringes i anvendelse, hvor ansøgeren ønsker en væsentlig ændring af projektet, f.eks. helt andre aktiviteter eller helt andre metoder end indeholdt i den oprindelige ansøgning.

Til punkt 3

Der lægges vægt på, at de enkelte projekter generelt bruger de tilskudsmuligheder, der eksisterer på f.eks. fritidslovsområdet, således at bevillingen til det enkelte projekt ikke erstatter allerede eksisterende tilskudsmuligheder.

Det er imidlertid ikke hensigten, at de enkelte aktiviteter skal »bøjes« efter de eksisterende tilskudsmuligheder, tværtimod.

Bevillingsudvalget bør være opmærksom på, at der ikke gives bevillinger, der overlapper forsøgsprogrammerne vedrørende fritidsloven (10-punkts programmet) og folkeskolen (7-punkts programmet).

Muligheden for flerårige bevillinger tænkes anvendt i vidt omfang, så der typisk er tale om to- eller treårige bevillinger. Det er årsagen til bevillingsprofilen over de fire år i Socialdemokratiets ændringsforslag til finansloven, programmet foreslås at strække sig over.

Til punkt 4

Der er ikke foreslået en egentlig statslig evaluering af projekterne, idet der lægges vægt på, at evalueringen sker lokalt. Men som nævnt under punkt 1 er det hensigten med udviklingsprogrammet, at det så vidt muligt skal få varige lokale konsekvenser. Bevillingsudvalget skal derfor ved projektgennemgangen, før bevillingen gives, nøje vurdere projektets egnethed i den henseende. Rapporteringspligten tillægges den involverede kommune for ikke at belaste ansøgerne unødigt, og fordi det som regel vil være kommunen, der skal træffe de nødvendige følgebeslutninger.